

Cesta životem

LADISLAV VALÍK

Ladislav Valík
Cesta životem

Tribun EU
2013

© Ladislav Valík

Illustrations © Ladislav Valík

MOTTO

Nestačí jen přebírat vzpomínky. Je nutno ohlédnout se a hledat něco tak vzdáleného, jako je prožitý život.

Proto stále hledám a ohlížím se...

Lad Valík

Obsah

Úvod	6
Dětství	7
Vzpomínka na šlechtnou babičku	12
Na Staré pile.....	14
Na Dolním městě	23
Návštěva starého pána	27
Náš táta a naše máma.....	31
Strýc Alois	34
Cesta křížová	36
Na Horním městě	40
Jaro.....	46
Mrskut	51
Léto.....	54
Cesta za filmovou slávou	58
Podzim	70
Svatováclavská pouť	75
Loučení s dětstvím.....	78
Dušičky.....	79
Zima	80
Vánoce.....	82
Štědrý večer	84
Doslov.....	86
LITERATURA.....	88

Úvod

Myšlenku napsat vlastní životní paměti jsem vždycky zavrhoval. Nemohu však nikomu vytýkat, že tak učiní. Je to čistě osobní věc každého a mně po tom nic není. Snad je už něco jiného to, že si své paměti nechá od někoho napsat. Ale i to je jeho osobní rozhodnutí.

Největší hrůza mne však popadla, když jsem na ten nápad, napsat své paměti, přišel sám. Dlouho jsem této myšlence odporoval a nějak nechtěně jsem si vnucoval slovíčka ne, ne a ne. Ale nakonec jsem musel uznat neodvolatelnou pravdu.

Dne 11. července 1922 vyšel z roztomilé hospody mého budoucího dědečka Tomáše a budoucí babičky Josefy v Horní Bobrové svatební průvod za hojně účasti občanů. Tehdy si vedl do bobrovského kostelíčka jejich dceru Mařenku, mou budoucí mámu, můj budoucí táta Jan. Tato událost svědčí o tom, že se započala i moje budoucí cesta životem. Je to cesta, po níž někteří nedošli vůbec nikam a někteří jen malý kousek. Jiní to dotáhli do nejlepších let a jsou i takoví, kteří se doplahočili do stáří a dokonce až do konce. Tak ať si říká kdo chce co chce, všichni jsme se na tu cestu vydali a máme plné právo k tomu, abychom se o tom zmínili.

HOSTINEC U ZLATÉHO LVA

V životě se mnohokrát navracíme do míst našeho mládí a zrovna tolikrát nacházíme jen uplynulé dny, měsíce a roky. Při každém návratu nás čeká snůška vzpomínek ve starých dopisech, napsaných již dávno mrtvou rukou. Čekají nás staré zažloutlé fotografie, pokud se vůbec zachovaly a pokud osoby na nich zachycené ještě poznáváme. Při každém návratu poznáváme, že se něco neodvratně ztratilo. Marná touha nás zachvacuje, vrátit zpět aspoň část toho, co zůstalo v našich vzpomínkách. Je v nich štěstí našeho dětství a mládí. Cítíme, jak to bylo nádherné, i když je dnes vše zahaleno do uplynulého času.

Každý z nás jde svou cestou životem jinak a jsou mnozí, jejichž život je opravňuje k tomu, aby se o nich psalo. Kdyby se to neudělalo, byla by to velká škoda. Já nejsem z těch, o nichž jsem se právě zmínil, ale svoje jsem si prožil a velmi si toho vážím. Nechci promarnit nic víc z toho, co jsem již promarnil na mé podivné cestě jmenem život.

Dětství

Někdy se kolem nás něco děje a my, třebaže jsme přítomni, nemáme o tom ani ponětí. A tak to bylo, když jsem se narodil. Potom to trvalo ještě dlouho, než jsem se o té události dozvěděl. Máma říkala, že tehdy bylo úterý, čtvrt na sedm ráno a že to ráno bylo moc krásné. A sluníčko prý mile svítilo. Proto asi tak miluji slunečné léto a teplo.

Na tomto světě jsem se tedy objevil 24. června 1924 v Bobrové u Nového Města na Moravě. Stalo se to v Horní Bobrové, protože tehdy byly Bobrové dvě – Horní a Dolní. Tu Dolní jsem bohužel za svého krátkého pobytu v Horní nestačil poznat. Nebylo mi dopřáno tak brzo po narození pobíhat z jedné do druhé. O těch prvních dnech a měsících mého života toho stejně moc nevím, jen to, co jsem později uslyšel, když jsem začal slyšet, a uviděl, když jsem začal vidět.

Pokouším se zavzpomínat na první domov v Bobrové. Na tu kouzelnou minulost, která mi neustále navrácí dotěrnou myš-

lenku. Co je to vlastně domov? Je to rodný dům u kostela sv. Petra a Pavla, na jehož věži byly zvony, které mají tak milý hlas? Je to rybníček před domem a v něm neustále kuňkající žáby? Je to kuchyně s máminou bramboračkou a švestkovými knedlíky? Anebo jen s krajícem doma pečeného chleba? Jsou to školní lavice, bitky s kluky anebo do krvava rozbité palce na bosých nohou? Jsou to spravedlivé a přechasto i nespravedlivé výprasky?

To vše je spojeno s domovem, s jeho bolestmi, ale i se šťastnými chvílemi s mámou a bráškou. S tou neutuchající touhou a snem, který se nám dnes už jen zdá. Kolik domovů jsme v životě měli a kolik jich ještě budeme mít? Stále hledáme nové a nové, i když nemůžeme zapomenout na ty opuštěné a zmizelé. Od malička prcháme z jednoho do druhého, abychom zase toužili zpět. Klameme se přízrakem minulosti a slepujeme roztržštěné poháry vzpomínek, tak nenávratně vzdálených.

Má rodná Bobrová je městečko na Českomoravské vysočině. Byla prý založena Příbyslavem z Křižanova v první polovině 13. století. Po jeho smrti byla v dědictví Bočka z Obřan a později dolní část Bobrové zdědila sestra Bočkovy manželky Eliška. Ta ji pak darovala žďárskému klášteru. Druhá část Horní Bobrové zůstala v majetku křižanovského panství. Rozlišení na Horní a Dolní bylo zaznamenáno v roce 1338. Od roku 1464 byla v držení Pernštejnů, než ji v roce 1486 bratři Vilém a Vratislav z Pernštejna postoupili žďárskému klášteru. Sloučením Horní a Dolní Bobrové v roce 1950 vzniklo městečko Bobrová.

Městečko leží v údolí říčky Bobruvky. Horní část na levé a Dolní na pravé straně. Nad Dolní při silnici do Křižanova se zdvíhá vrch Valy. Tam byl v polovině 13. století zbudován gotický hrádek, pravděpodobně Hrabišem z Bobrové. Asi ve 14. století zůstal opuštěn a později zbořen. Mezi lidmi se proslýchá, že ho zbořil Jan Žižka, ale dokázáno to není. Ať už to bylo jakkoliv, je to škoda, protože dnes by byla Bobrová o jednu historickou památku bohatší.

V Bobrové jsou dva kostely. Kostel v Dolní je ze 14. století a je zasvěcen sv. Markétě. Je postaven v malém parku při cestě do Radešína. Farní kostel v Horní Bobrové je velmi vzácný a je zasvěcen sv. Petru a sv. Pavlu. Patří k nejstarším v kraji. Byl

postaven v raně gotickém slohu již v polovině 13. století. Podle zprávy z roku 1592 měl původně tři věže. V letech 1714-1722 byl z iniciativy Václava Wejmluvy, opata kláštera žďárského, přestavěn. Přestavbu navrhl slavný stavitel Jan Blažej Santini. Je známo, že podle jeho návrhů bylo postaveno mnoho krásných kostelů a staveb na Vysočině i v Čechách. Jeden z nejkrásnějších je ve Zvoli nedaleko mé rodné Bobrové. Všechno, co nám Santini zanechal, jsou vzácné památky, a vesnice i města na Českomoravské vysočině se jimi chlubí.

V Bobrové v blízkosti kostela a fary stojí dosud, k mému údivu i v roce 2006, můj rodný dům. Byl jsem velmi šťasten, že mi bylo dopřáno se k němu vrátit. Mé šťastné pocity však byly zasaženy zuboženým stavem, v němž jsem svůj dům našel. Pustý, opuštěný, bez života. Nemohl jsem uvěřit, že v těchto zbídačených zdech se skrývají nejkrásnější chvíle mého dětství. Ale přesto všechno jsem cítil, že patří ke klenotům, mezi nimiž stojí. Ne proto, že jsem se v něm narodil já, ne, ne; jen dumám, proč by ho postavili vedle kostela a fary. To jsou stavby pro každé místo významné. Možná to bylo proto, že prý můj rodný dům byl původně škola. Já z tohoto důvodu trvám na tom, že jsem chodil do školy už od narození. Moji bráchové mi nevěřili, jak jsem mohl chodit, když jsem chodit ještě neuměl. To mi nevádí, mám úředně ověřeno, že jsem v té škole od narození byl.

Dnes je můj rodný dům starý a někteří soudí, že by se měl zbořit. A zas bořit! Už zbořili hrádek na Valech ve 14. století a nyní chtějí bořit zase. Víím, že hospodářské a ekonomické důvody jsou velmi důležité, ale pro život městečka a pro lidi tam žijící je třeba zachovat něco víc než prázdné plochy. Vůbec se neuvažuje o tom, že každý zbytek historie je taky důležitý. Je to škoda a jen si můžeme povzdechnout, že tu kdysi stál dům, co patřil ke kostelu a faře. To však již bude pozdě a Santini, tam nahoře, si povzdechne také...